

MAGYAR LAJOK

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

X. évfolyam, 220 (2782) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Európai lázadást akar megszervezni

a moszkvai hármass értekezlet

Minden utcát és házat aláaknáztak a bolsevisták Leningrádban

Németország még a tél beállta előtt végleges békét köt Franciaországgal (?)

Az egész világ figyelmét magára vonta ragyogó teljesítményével az olasz légió, melynek torpedóvető repülőgépei egy angol hajókaravánból több hadihajót és kereskedelmi gőzöst súlyosítottak el, illetve rongáltak meg súlyosan. Ez azt mutatja, hogy az angol hajóhad korántsem olyan „korlátlan ura” többé a Földközi-tengernek, mint ahogyan azt angol részről elhívták szeretnék — s hogy ez a tengeri út sem sokkal biztonságosabb ma már, mint az Atlanti-óceán, ahol német repülőgépek és tengeralattjárók leselkednek pusztító rémekként a karavánban, vagy egyenként haladó angol hajókra.

A keleti fronton változatlan hevességgel folynak a harcok. Leningrád sorsa egyre jobban közeledik a beteljesülés felé. A szovjet hadvezetőség a város minden utcáját és házáat aláaknáztatta, úgy, hogy a teljes pusztulás elkerülhetetlen.

Közben Németország tovább folytatja Európa újjáépítésére irányuló munkáját. Vichyben arra számítnak, hogy Berlin még a tél beállta előtt végleges békét köt Franciaországgal s így az is tevékenyen bekapcsolódhat a közös, nagy munkába.

Ugyanakkor Moszkvában, Londonnal karöltve, azon mesterkednek, hogy — miután fegyverrel nem tudnak eredményt elérni, — Európa népeinek Németország elleni fellázításával próbálják megállítani a végzetet. Moszkva mindenestre nagy mestere a lázításnak, ezuttal azonban aligha fog célt érni. Európa népei nem kérnek a bolsevista uralom áldásából.

Jadoga-tó déli részén és oldalba támadja a várost ostromló németeket. A volt cári főváros helyzete egyre végzetesebb. A foglyok kijelentése szerint a szovjet vezetőség aláaknáztott minden utcát és minden házat, így tehát teljes pusztulásra ítélte Szentpétervárt. MTI Berlinből jelentik: (B. T.) Angliának legutóbb Finnországhoz intézett jegyzékével kapcsolatban a német fővárosban egyelőre nem foglalnak állást. — Helsinkiire bízzák a döntést. Késégtelen azonban, hogy német politikai körök a legutóbbi időben finn részről többször elhangzott nyilatkozatok alapján a brit feltevés erőyes visszautasítására számítanak.

Zürichből jelentik: A Mai Nap értesülése szerint az egyik amerikai lap jelentése azt mondja, hogy a szovjet és japán határőrök között naponta megismétlődnek az incidensek. Mindkét oldalról megerősítették a határőrségeket.

Napirenden vannak az összetűzések a szovjet-japán határon

Sanghájából jelentik: (NTI) A Domei Iroda jelentése szerint a középkelet japán főhadiszállás közölte, hogy a japán csapatok, miután céljaikat megvalósították, kiűritették a kínai keletnyugati irányú összeköttetés szempontjából létfonosságú csucsau vasúti gócpontot. A Domei Iroda jelentése szerint a gócpont körül 3500 kínai katona elesett. (MTI)

két szovjet ezredet, amelyek igyekeztek feltartóztatni az előnyomulást Petroszkoje felé. (MTI)

BRIT ROMBOLÓT ÉS KERESKEDelmi HAJÓT SÜLYESZTETTEK E I A NÉMET HARCIGÉPEK

Berlinből jelentik: (NTI) Német harcigépek hétfőn este súlyos méretű bombákkal elsúlyestették a keletangliai partoknál egy nyolcezer tonnás kereskedelmi hajót. Ugyanezen a vidéken bombatartalálattal elsúlyestettek egy brit rombolót. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Brit gépek a keddre virradó éjjel benyomultak Északnémetországba és több helyen, köztük Hamburgban és Stettinben, robbanó bombákat dobtak le. Csekély kár esett. Eddigi jelentések szerint a német éjjeli vadászok, a légvédelem és a tengerészeti tüzérség hat gépet lőtt le. (MTI)

Meghiusult angol támadási kísérlet a tobruki arcvonalon

Rómából jelentik: A Stefani Iroda Cirenajába kiküldött tudósítója jelenti, hogy az ellenség Tobruk arcvonalán az elmúlt éjjel támadást kísérelt meg a szakasz nyugati részén húzódó olasz előőrsvonalak ellen. A támadás az önműködő fegyverek tüzeiben összeomlott. Az olasz repülők sikeresen bombázták az ellenség tobruki és marnamatrihi állásait. A bombák erődítményekre, élelmiszerraktárakra, gyülekező gépkocsikra és ugynevezett tartályokra zuhantak. Több tűz keletkezett.

Olasz vadászok Bardia közelében nagy ellenséges bombázó alakulatot támadtak meg. Az ellenséges bombázók bombabarakományaikat kénytelenek voltak a tengerbe dobni. (MTI)

NÉMET ZUHANÓBOMBÁZÓK TAMADTAK A KÖRÜLZART TOBRUKOT

Berlinből jelentik: (NTI) A Német Távirati Iroda katonai résztről azt az értesülést kapta, hogy német vadászok szeptember 27-én Észak-Afrikában Bar-

London és Moszkva ördögi terve

Stockholmból jelentik (Bud. Tud.) A bolsevikiek, miután a csatákban súlyos veszteségeket szenvedtek, bizonyos jelek szerint — írja a *Völkischer Beobachter* stockholmi tudósítója, — kétségbeesett tervet akarnak megvalósítani. Az *Observer* című angol lap azt kívánja, hogy Londonban létesítsenek szervezetet, amely zendüléseket idéz elő a német megszállott területeken. A bolsevikiek mesterei a rombolásnak. Az angol lap nagy jelentőséget igyekszik tulajdonítani az ilyen műveleteknek. A *Daily Express* is reméli, hogy a moszkvai tanácskozáson megszervezik a lázadást és erre a célra földalatti mozgósítást idéznek elő. A stockholmi tudósító megállapítja, hogy az ifjú Európa győztes hadseregei gon-

doskodnak arról, hogy ez az ördögi terv továbbra is csak vágy maradjon.

HAT BIZOTTSÁGOT KÜLDÖTT KI A MOSZKVAI ÉRTEKEZLET

Amszterdamból jelentik: (NTI) Mint a Reuter Iroda jelenti Moszkvából, a háromhatalmi értekezlet hat bizottságot küldött ki, és pedig katonai, haditengerészeti, repülő, nyersanyag- és két szállítási bizottságot. A bizottságok haladéktalanul munkához látnak és pénteken megteszik jelentésüket. (MTI)

Washingtonból jelentik: (Stefani) A moszkvai értekezlet amerikai kiküldötteinek Washingtonba érkezett első híradása hangoztatja a Szovjet kétségbeesett helyzetét, valamint a lőszer- és élelmiszersegítség sürgősségét. (MTI)

Egyre végzetesebb Szentpétervár helyzete

Helsinki-ből jelentik: (Stefani) A finn csapatok folytatják előnyomulásukat Keletkaréliában. Petrozovodszk körül nehéz tüzérségük a légióerővel együtt hatalmas romboló munkát végzett. A murmanszki vasútvonal már csak hasznavehetetlen szakaszokból áll. A

finn felderítők a bombavetőikkel együttműködésben megheiusították a Szovjet minden kísérletét, hogy fegyver és lőszerpótlást kaphasson. A szentpétervári arcvonalon kudarcot vallott a Szovjet két legutóbbi kísérlete, hogy csapatokat szállítson partra a

dia vidékén a már jelentett két angol vadászgépen kívül még három angol bombavetőt lőttek le. A német zuhanóbombázók folytatták támadásaikat a körülzárt tobruki körzetekben lévő célpontok ellen. Több bombatalálat ért egy brit sáttortábor. A légénység körében a bombázásnak sok áldozata van. Egy hadianyagraktárban bombatalálatok voltak, amelyek heves robbanásokat idéztek elő magasan felszökő lángok kíséretében. Angol gépek 23-án éjjel ismét megkísérelték Bardia megtámadását, ahol már kétszer dobtak bombákat a tabori kórházra, német és olasz légharítók útegek azonban megakadályozták a helységek légítérbe jussanak és lelőttek két angol bombavetőt. (MTI)

KEDVEZŐ FORDULAT VÁRHATÓ A NÉMET-FRANCIA VISZONYBAN

Vichyből jelentik (MTI): Vichy beavatott körök közvetlen kapcsolatot állapítanak meg a keleti események és a francia-német tárgyalások újrafelvétele közt. A kievi döntő győzelem lehetővé teszi Berlin számára, hogy újra az általános európai kérdésekre fordítsa figyelmét és keresse Franciaországgal a hathatós együttműködés módjait. Ennek kedvező előhaladását bizonyítja, hogy a megszálló és a megszállt hatóságok együttes erőfeszítése következtében teljesen kudarcot vallottak az ismételt makacs kommunista és degaullista kísérletek, amelyek jóvátehetetlen szakadékok akartak teremteni a két nép között. A francia-német megbeszélések vezetésével megbízott *Mechin* államtitkár vichyi tartózkodása diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett és azt a feltevést erősíti meg, hogy nagy horderejű kérdések vannak a szőnyegen. Javaslatok részletei nem ismerlek, de Vichyben igen derűlátó a légkör és a két ország viszonyának kedvező fordulatát várják jól értesült körök azt sem tartják kizártnak, hogy a tél küszöbén, amikor Európa ellátásának megszervezése rendkívüli erőfeszítést kíván, Berlin a végleges békekötésről is hajlandó lesz tárgyalni Franciaországgal. Mialatt politikai téren kedvezően haladnak az előkészületek, gazdasági szempontból Vichyben már is kézzelfogható eredményekkel számolhatnak.

ROOSEVELT SIETTETI A SEMLEGESSÉGI TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁT

Washingtonból jelentik: Az Esti Újság írja: Washingtoni jól értesült körökben hire jár, hogy az elnök még ezen a héten felszólítja az országgyűlést a semlegességi törvény módosítására.

DÖNTŐ SZAKASZBA JUTOTTAK A NÉMET-TÖRÖK GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOK

Istanbulból jelentik: (B. T.) Papen német nagykövet hétfőn érkezett Ankarába. Röviddel ezután a külügyminiszteriumban egy és félóra hosszat tárgyalt Clodius követ jelenlétében a török külügyminiszterrel. Jól értesült körökben úgy tudják, hogy a német-török gazdasági tárgyalások már döntő szakaszba érkeztek. Csak a króm szállításiának tisztázása van még hátra.

JELENTKEZNIÜK KELL IDŰNKÉNT A FRANCIAORSZÁGI ZSIDÓKNAK

Párizsból jelentik: (B. T.) A rendőrség elrendelte, hogy október elsejétől kezdve a 15 évesnél idősebb franciaországi és külföldi zsidóknak időnként jelentkezniük kell.

Minisztertanácsot tartott a kormány

Készülődések a képviselőház őszi üléséhez

Budapestről jelentik: A Pest írja: A kormány tagjai *Bárdossy* László miniszterelnök elnöklésével ma délelőtt 9 órakor minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanács időszerű kormányzati kérdésekkel foglalkozott. Az Esti Újság írja: A belpolitikai

élet nyári szünete a befejezéshez közeledik. Elénk készülődés tapasztalható a képviselőház őszi üléséhez. A földművelésügyi minisztérium egy, az iparügyi minisztérium két törvényjavaslatot készített elő. Előreláthatólag más minisztériumok is új javaslatokkal jönnek a Ház elé.

Dr Lukács Ödön Nagyváradon

Nagyvárad Sajat tud. Közlön a délelőtti gyorsvonattal Nagyváradra érkezett dr. Lukács Ödön, Nagyvárad egykori magyar polgármestere, akinek nevéhez fűződik a háborus Nagyvárad zökkenésmentes közéletlépése is. Újában a Pannónia étteremben előlélt, — a fia társaságában. Alkalmunk volt dr. Lukács Ödönnel beszélgetni, ideérkezése céljáról. A város egykori nagyneve főjegyzője, ak — mint ismeretes, hosszabb ideig teljesített szolgálatot a pénzügyminisztériumban, mint miniszteri tanácsos és nyugdíjaztatása után a Városok Országos Szövetségének elnöki tisztét tölti be, elmondotta, hogy a város mai közgyűlésére jött. Dr. Soós István polgármester táviratilag kéréste Nagyváradra, hogy résztvegyen a város költségvetési vitájában.

— Harmadszor vagyok Nagyváradon a felszabadulás óta — mondotta Lukács Ödön — először az Országgyűlés avatáson voltam itt, ezután a főispáni beiktatáson és most. Örömmel látom, hogy mennyi fejlődés mutatkozik azóta is. A rend, a tisztaság szemmel látható.

Visszaemlékezett még Lukács Ödön arra az időre, amikor a híres Csécsy-Cserey-Csapó ügyben őt is perbefogták és halálraítélték, de ezután kiadták Magyarországnak a többi „vádottal” együtt.

A régi Nagyváradiak, akik jól ismerik Lukács Ödön feledhetetlen működését, nagy szeretettel üdvözölték a város egykor olyan nagynépszerűségű főjegyzőjét.

Széchenyi emlékünnepe Nagyváradon

A Szigligeti Társaság rendezi meg a magas színvonalú ünnepi estét

A „Legnagyobb Magyar” emlékeztetőre országsszerte rendezett ünnepségek sorozatába Nagyvárad is méltóképpen fog becsatlakozni. Október hó 14-én, a Szigligeti Társaság rendezésében, a Szigligeti színházban tartandó díszelőadás keretében fog Nagyvárad magyar közönsége áldozni az örök magyar ideálnak.

Az ünnepségnek kiemelkedő száma lesz dr. Hlatky Endre emlékbeszéde, aki most mint a Szigligeti Társaság társelnöke és mint író — ki Szechenyiről, már régebben jelentős művet írt — fog értékes előadást tartani. — Szathmáry Endre, a színház neves

szervező-karnagya, ez alkalomra ünnepi nyitányt írt. Sárnágy Miklós pedig Arany János Széchenyiről írt cédájának előadásával fog művészi élményt nyújtani.

Hozzáállón fogja kiegészíteni a nagy gondal összeállított műsort Herceg Ferenc „A Hid” című 3 felvonásos színműve, amit Putnik Bálint színigazgató parádés szereposztásában fog városunk közönségének bemutatni.

Az előadásra a jegyeket a Szigligeti Társaság fogja elővételben árusítani az Igezenforgalmi Hivatalban, ahol előjegyzéseket már is lehet eszközölni. — (Telefon 12—89.)

Takarékoskodni kell a motalkóval

A motalkóval és kenőolajjal való fokozottabb takarékoskodás parancsoló szükségessége folytán a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 142.300—1941. számú rendeleteivel elrendelte, hogy az október havára már kiadott motalkójegek ellenében csak a rajtuk feltüntetett mennyiség tele szolgáltatható ki. E rendelkezéssel kapcsolatban a miniszter egyelőre még, mellőzve az egyes külföldi államokban már bevezetett egyéb kényszerintézkedéseket (például az éjszakai és a hétvégi közlekedés teljes betiltása, a tehergépkocsi közlekedés menetlevezéssel való kitése, stb.) figyelmezteti a magyar gépjárműtulajdonosokat, hogy maguk vessenek számot az adott helyzettel és az alábbi

irányelveket alkalmazzák:

1. A használatban meghagyott gépjárműveket csak szigorúan hivatásuknak ellátására, illetve gazdasági tevékenységükkel kapcsolatos utakra használják fel.

2. Kerüljék különösen a nagyobb városokban a szórakozóhelyek előtt, valamint különösen szűk utcákban a gépjárművek csoportos hosszantartó parkirozását.

3. Szigorúan tartózkodjanak attól, hogy hétközi, vagy hétvégi kirándulásokra használják fel gépkocsijaikat, illetve azok üzemanyagait.

4. Az üzemanyagokkal való takarékoskodás érdekében a nagyobb fogasztással és egyben a gumiabroncs-kopással járó sebes hajtást, valamint

hirtelen fékezést mellőzzék.

3. A gumiabroncsok élettartamának meghosszabbítása érdekében a légnyomás a szokásos előírással szemben mintegy 15—30 százalékkal emelendő és az abroncsok gondozására nagyobb gond fordítandó.

6. A közhasználatú bérautók használata is a közérdekből indokolt gazdasági célú helyváltoztatásokra korlátozandó.

E figyelmeztetésben foglaltak teljesítését a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter ellenőriztetni fogja és azok be nem tartása esetén ugyegek ellen, mint, ha kell, általánosságban is, megfelelő intézkedéseket fog elrendelni. (MTI.)

Kirabolták a hazautazó iráni németeket a bolsevikiek

Felfegyverzett szovjet nők támadtak a védtelen gyermekekre és asszonyokra

Berlinből jelentik: (B. T.) A külföldi sajtótudósítók előtt tegnap a birodalmi külügyminisztériumban kijelentették, hogy az Iránból kiutasított németeket, akiknek legnagyobb része nő és gyermek, a bolsevikiek kirabolták. A mintegy ötszáz utast szállító vonat a török határ felé menet megállították és az utasokat leszállították. A mözön felsorakozott utasokra rátámadtak a felfegyverzett szovjetnők és valóságos letépték ruhájukat és ékszereiket. A német követség teljes podgyászt elrabolták. Az utasokat ezután mindenük-ből kifosztva, szabadon engedték.

Súlyosan összeégett négy munkás a kigyuladt szárítókamrában

Orosházáról jelentik: Vermes Mihály terménykereskedő házában meléépületében szárítótelepet rendezett be. A helyiséget bérbeadta Tóth S. Ferenc szabomesternek aki nádbugák szárított az üzemen.

Tegnap reggel félhét óra tájban tűz ütött ki a padlásrészen elhelyezett szárítókamrában. Valószínűen a helytelen szigetelés miatt szikra csapott ki a villanyvezetékéből. Tóth távollétében Vermes Mihály ment fel a szárítópadlásra, hogy ellenőrizze a korahajnalban elkezdett munkát. Amikor távozóban kilépett a padlásajtón, kinyílt az egyik szárítóiók és a parázsló nádpelyh lángrollobbant.

Pillanatok alatt elborította a láng az egész helyiséget, meggyulladt a berendezés is. A munkások már nem tudtak menekülni. Három leány és egy férfi rekedt az égő padláson. Nagynehezen letépték a cserepeket, de ekkorra már súlyos égési sebekeket szenvedtek.

A szomszédok kihívák a hódmezővásárhelyi tűzoltókat, akik hamarosan elfojtották a tüzet. A súlyosan sérülteket Séllei Katalin 20 éves, Nagy Etel 20 éves, Marjai Ibolya 16 éves munkásnőket és Lakatos Jánost II. és III. fokú égési sérüléssel szállították kórházba. A hatóságok a vizsgálat során megállapították, hogy Vermes Mihálynak nem volt telepengedéye.

Hatalmas győzelmet arattak olasz repülőgépek egy angol hajókaraván felett

Délután 1 órától este 10-ig tartó ütközetben elsüllyesztettek hat cirkálót és három kereskedelmi hajót. Több hadi- és kereskedelmi hajót súlyos találat ért

Ukrajnában folytatják előretörésüket a szövetséges csapatok

Rómából jelentik: (Stefani.) Szeptember 29-én a következő rendkívüli jelentést adta ki az olasz főhadiszállás 484-ik jelentésként. Mint a vasárnap 482-ik számú jelentés közölte. Gibraltárból egy ellenséges hajókaraván indult útnak. A hajókaraván egy repülőgépanyahajóból, egy csatahajóból, több cirkálóból és mintegy tíz rombolóból állott. Mihelyt felderítésünk az alakulatot megpillantotta, azonnal útnak indult több olasz torpedóvető repülőgép. Repülőgépeink eltaláltak egy könnyű cirkálót, amely azonnal elsüllyedt. Egy másik gépünk torpedójával eltalált egy könnyű cirkálót. Egy harmadik gépünk torpedója egy ellenséges egységet talált el. Egy negyedik gépünk torpedója eltalált egy könnyű cirkálót. Egy másik gépünk torpedója eltalált egy tízezer tonnás cirkálót, amely elmaradt az alakulattól. Egy gépünk közvetlenül ezután ismét eltalálta ezt a cirkálót, amely elsüllyedt.

Egy másik támadó hullámban repülőgépeink támadásaikkal a következő eredményeket érték el: Egy hadihajót az előreszen torpedó talált, egy másik torpedó az egyik cirkáló közepő részét találta el. Találat ért

ezenkívül még egy cirkálót is. Harmadik támadó hullámban a következő találatokat érte el: Egy gépünk torpedóval eltalált egy könnyű cirkálót, két másik gépünk két torpedóval elsüllyesztett egy tízezer tonnás cirkálót. Az esti órákban a szicíliai támaszpontokról újabb alakulatok támadták meg a még megmaradt egységeket. Repülőgépek egy-egy torpedóval találatot értek el egy nehéz cirkálón és egy rombolón. Elsüllyedt két nehéz cirkáló és egy könnyű cirkáló, súlyosabb találatok értek egy csatahajót és egy másik egységet, továbbá hat hajót és egy rombolót. Az ütközet lezajlása előtt heves légi harcok fejlődtek ki. Légierőnk hat angol gépet lőtt le. Nyolc gépünk nem tért vissza támaszpontjára. Az alakulatok élén elesett egy ezredes és három rajparancsnok. A nagy ütközet szeptember 27-én zajlott le és délután egytől este tíz óráig tartott. A kereskedelmi hajók közül az olasz haditengerészet könnyű egységei egy gőzöst megtorpedóztak. Elsüllyesztettek egy másik hajót is az algiri partok mentén. Elsüllyesztettek még két hajót Tunis környékén. A két elsüllyesztett hajó ürtartalma 23.000 tonna volt. (MTI.)

zül néhányat foglyul ejtettek. Egyéb-ként mindkét részről csak szórványos tüzérségi tevékenység volt.

Berlinből jelentik: (NTI) Német csapatok a keleti arcvonal északi részén 41 szovjet kiserődöt tettek harcképtelenné. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Német katonai részről közlik, hogy a legnehezebb német tüzérség 28-án igen jó eredménnyel lötte Oranienbaumot és Kronstadtot. Szeptember 28-án német vadászok megtámadtak egy kilenc gépből álló bombázó köteléket, ame-

Amerika felfüggeszti a Szovjetunióba irányuló hadianyagszállítást

Stalin nem adott pontos felvilágosítást Rooseveltnek a Szovjet katonai helyzetéről. — Ma történik döntés az amerikai semlegességi törvény ügyében

Stockholmból jelentik: (NTI) Mint a Reuter Iroda jelenti, hétfőn Moszkvában megnyílt a hármass értekezlet. (MTI.)

Rómából jelentik: (MTI) Az *Avvenire* idézi az amerikai lapok jelentését, amelyek szerint Stark tenger-nagy a kongresszus tengerészeti bizottságában sötét képet festett Anglia atlantióceáni helyzetéről. Szerinte az Anglia felé hadianyagot szállító hajók közül továbbra is igen nagy számban süllyesztenek el és a veszteségek sokszorosan felülmúlják az amerikai hajógyárak teljesítő képességét. A lap szerint hivatalos washingtoni körökben úgy tudják, hogy Stalin nem volt hajlandó pontos felvilágosításokat adni a szovjet katonai helyzetéről. A *New York Times* szerint Stalinnak ez a magatartása nagyon kétséssé teszi a Szovjetunió-nak szánt hadianyagszállítást. — A *Giornale d'Italia* newyorki jelentése szerint a háboru kezdete óta az Egyesült Államok nyolcvan hajót jegyzett be a panamai hajójegyzékbe, hogy így kijátsza a semlegességi törvény rendelkezéseit. Hivatalos körökben megerősítik, hogy a Moszkvában tárgyaló amerikai bizottság jelentésének megérkezése után elhatározzák a Szovjetunióba irányuló szállítások felfüggesztését. (MTI.)

KOMOLY ÉLELMEZÉSI NEHEZSÉGEKKEL KÜZD A SZOVJET

Londonból jelentik: (Bud. Tud.) Taylor tegnap behatóan tanácskozott Churchillal, majd Edennel. Hir szerint a londoni szovjetnagykövetet is felkereste. (MTI.)

Newyorkból jelentik: (Stefani.) Az *Associated Press* jelentése szerint az Egyesült Államok földmivelésügyi minisztériuma egyik jelentésében megállapítja, hogy a Szovjetunió a

Burgonya

Hagyma, fokhagyma szükségletét idejében szerezze be. A legelőcsöb napi áron szállít

Tóth

gyümölcs- és zöldségkereskedése Nagypiac téren.

lyet 10 Rata vadász kísért. A három német vadász azonnal tűz alá vette a szovjet rajt. Rövid légi harc eredményeként a szovjet gépek megfutamodtak. Kilenc ellenséges gépet lelőttünk. (MTI.)

MINDEN HÉT UJABB NÉMET TENGERALATTJÁRÓSIKERT HOZ

Berlinből jelentik: A Német Táv-irati Irodával a hadijelentés kiegészítéseként még a következőket közlik: Minden új hét újabb német tengeralattjáró sikerekről szóló jelentéseket hoz. A brit vagy brit szolgálatban álló hajóteréből elsüllyesztett ürtartalom ebben a hónapban nagyon emelkedett. A szovjet elleni arcvonalon sem szünetelnek a hadműveletek. — (MTI.)

Ellenséges támadást vertek vissza az olaszok a gondari szakaszon

Róma. (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 483-ik jelentése: Észak-Afrikában tüzérségi tevékenység folyt Tobruk és Sollum arcvonalán. A Bardia elleni légitámadások során lelőttünk négy ellenséges gépet. Kelet-Afrikában az ellenséges egységek támadást kíséreltek meg a gondari szakaszon előretolt állásaink ellen. Tüzérségünk és osztagaink megfutamították az ellenséget. Angol gépek megtámadták Rhodos városát. Néhány lakóházat és a kórházat találták el. 12 ember életét veszítette.

A Földközi tenger középső részén vadászaink lelőttek két ellenséges gépet. Az ellenséges légierő támadást intézett Palermó ellen. Kilenc ember meghalt, huszonhat megsebesült. A Torino ellen intézett légitámadás során a légvédelmi tüzérség lelőtt egy ellenséges gépet. Ellenséges gépek át-

repültek Milanó felett, de nem dobtak le bombát. Támadás irányult Geneva ellen is. A polgári lakosság körében egy halott és három sebesült az áldozat. Légitámadás irányult ezenkívül Spezia ellen. Légi kötelékeink Málta kikötőjében horgonyzó hajókat bombáztak. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI) A britek fokozódó felderítő tevékenységet fejtenek ki Sollum szakaszán, de sohasem sikerült az olasz-német előőrsökig előnyomulniok. A tobruki arcvonalon mindkét részről tüzérségi tevékenység folyt. A Sollumnál körülzárt védőcsapatok kitortek, de osztagaink azoknak súlyos veszteséget okozva visszaverték. A német és olasz ütegek tűz alá vették a Tobruk kikötőjében lévő célpontokat. (MTI.)

Minden támadási kísérletet visszavernek honvédeink Ukrajnában

A Magyar Táv-irati Iroda jelenti: Az ukrajnai hadműveletek során a szövetséges haderőknek minden mozgásban levő harci icsoportja folytatja előretörését és további területeket száll meg, miközben egyes részek újabb ellenséges részeket szakítottak

el egymástól. A folyamatban lévő hadműveletekről egyelőre nem közölhetők részletek. A magyar csapatok arcvonalán az ellenség néhány vállalkozást hajtott végre. A honvédekkel valamennyit könnyűszerrel visszaverték. Eközben a támadók kö-

német hódítás következtében komoly élelmelési nehézségekkel áll szemben. A jelentésben utalás történik arra, hogy az Egyesült Államok esetleg kénytelen lesz élelmiszert küldeni a Szovjetunióba. (MTI.)

Lissabonból jelentik: (NTI) Lord Halifax hétfőn Clipper gépen elutazott az Egyesült Államokba. (MTI.)

WASHINGTONBA UTAZIK AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK RÓMAI NAGYKÖVETE

Washingtonból jelentik: (Bud. Tud.) A semlegességi törvény megszüntetése ügyében egyelőre láthatóan kedden megtörténik a döntés. Az elnök a Fehér Házba hívta a parlament vezető politikusaikat, hogy erről a kérdéstről velük tárgyaljon. Roosevelt szerdán vagy csütörtökön üzenetet intéz a kongresszushoz és abban kifejti álláspontját. (MTI.)

Washingtonból jelentik: (NTI) Hull külügyminiszter a hétfői sajtóértekezleten a semlegességi törvény visszavonása helyett annak módosítását indítványozta. Egy kérdésre válaszolva kijelentette, hogy az Egyesült Államok római nagykövete szabadságra visszatér az Egyesült Államokba. A nagykövetet tájékoztatni fogják az Amerikában bekövetkezett legújabb fejleményekről. (MTI.)

Newyorkból jelentik: (Stefani.) Fish képviselő egy repülőünnepségen beszédet mondott és kijelentette, hogy támogatná a kormányt abban az esetben, ha a kongresszus hozzájárulással hadat üzenne. A tömeg „Le a háborúval” jelszóval hatalmas tüntetést rendezett. A szónok nem tudta befejezni beszédét. (MTI.)

Newyorkból jelentik: (Bud. Tud.) Az amerikai hatóságok lefoglalták a Conte Biancát, amely eddig a legnagyobb amerikában lefoglalt olasz gőzös. —

Személyi változások az erdélyi egyházmegyében

Az erdélyi egyházmegye legújabb körlevele közli a legutóbb végrehajtott személyi változásokat. Ezek szerint Veress Ernő h. kolozsvári plébános, saját kérelmére felmentették a plébánia vezetésétől és a kolozsvári papnevelde lelkiigazgatójává és az erkölcstan tanárává nevezték ki. Dr. Szabó György jog- és történelemtanár saját kérelmére nyugdíjba vonult. Dr. Eröss Alfréd, a dogmatika rendes tanára és a papnevelde tanulmányi felügyelője lett. Dr. Dávid László pedig a szórványok gondozásának tanára. Plébánosok lettek: Borsos János Kozámson, Kovács Balázs Szentkatolnán, Bartos József Karácsonfalván, Bartos Mihály Illyefalván, ifj. Hadnagy János Zetelakán, Völgyi István Gyergyóalfaluban, Feigl Mátyás Ditróhodoson, Csányi Kálmán Ákosfalván, Labud Antal Sósmezőn, Márton Antal Lővén, Varró András Szekesvárcsán.

Helyettes plébánosok lettek: Antoni János Korondon, Molnár László Csikszentimrén, Bartalis Márton Kolozson, Klímko Péter Csákgörgyön, Orbán Dezső Radnalajosfalván, Márton Albert Oláhláposon.

Káplánok lettek: Ábrahám Árpád és Huber József a kolozsvári Szent Mihály plébánián, Baricz Albert Gyergyóújfaluban, Kanabé Mihály Csikszentgyörgyön, Bartha Domokos Nagykászonban, Juhász Antal Csikszentsimonban, Griszháber Béla és Bándi Balázs Ditrón, Prohászka Gyula Baróton, Várbeli István Székelyudvarhelyen, Dobos Áron Csikszerezdán, Kemenes Tamás Gyergyószentmiklóson, Bokor Sándor és Bándi Árpád Marosvásárhelyen, Kállay Lajos Kézdiszentléleken, Fazakas József Gyergyócsomafalván, Péter László Zetelakán, Zsigmond András Besztercén, Bartalis Tamás Csikszentdomokoson, László Dénes Torján és Székely Ferenc Sepsiszentgyörgyön. Hitlanárok lettek: Székely László Csikszerezdán, dr. Rejőd Tibor a kolozsvári ovónőképzőben és leánygimnáziumban. Hitoktatók lettek: Csiby István Marosvásárhelyen és Simon István Gyergyószentmiklóson.

A 37- és 139-es gyalogezred hősi emlékmű adakozóinak további névsora:

Arnóczy János cipész Nagyvárad 3, Arcsnek János Elesd 5, Adler József Berettyóújfalu 1, Balogh Mihály Elesd 5, Belán Gyula Darvas 1, Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank 20, özv. Erdélyi I-né Nagyvárad 2, Gremperger Kamil Nagyvárad 1, Horváth Árpád Nagyvárad 3, Horovitz Dániel Nagyvárad 2, Izsák Mihály Nagyvárad 2, dr. Kalas László Nagyvárad 2, özv. Kovács G-né 1, Kiss Antal fogász Berettyóújfalu 5, Köting Jakab Ujpalota Bihar megye 1, Meggyesy Géza Nagyvárad 1, Mártonfi Andor Nagyvárad 1, Mártonfi Zoltán Nagyvárad 3, Marschenko József Berettyóújfalu 5, Masztics János Kúgypuszta 1, Mácsi Zsigmond földműves Kúgypuszta 1, Okrós István Szerep Bihar megye 5, Oláh Ferenc Hegyközszentimre 5, Réthy Kálmán Berettyóújfalu 2, Sümeghy Ede Nagyvárad 5, Széles Viktor Kúgypuszta 2, Gál Szabó Sándor Nagyvárad 2, Tardi György Berettyóújfalu 10, Tomes Ernő Nagyvárad 5, dr. Tardos Henrich Berettyóújfalu 1, Virágh József Berekböszörmény 1, Vajna József Berettyóújfalu Kisbors p. 10. (Folytatjuk.)

Kavéházakban és vendéglőkben kérjük Magyar Lapok-at.

Történelmi nevezetességű körleveleket küldött szét a nagyváradai Egyházmegyei Főhatóság

Nagyvárad. Saját tud. Olvasóink még jól emlékeznek arra, hogy az Apostoli Szentszék a múlt év augusztusának utolsó napjaiban dr. Napholz Pál jézustársasági atyát, volt kolozsmonostori plébánost nevezte ki a szatmári és nagyváradai egyesített egyházmegye püspökének. A két egyházmegye minden előkészület megtett a kinevezett püspök szentelésére és beiktatására. Elkészült a körlevél is, amelyben a kinevezett püspök a két egyházmegye híveire szólott. Augusztus 30-án azonban megérkezett a bécsi döntés híre, amely Nagyváradot és az egyházmegye legnagyobb részét visszaadta a Magyar Szent Koronának. Ebben az új helyzetben a szeptember 8-ra kitűzött szentelés és beiktatás nem volt megtartható. Dr. Napholz Pál a bukkaresti apostoli nunciushoz szeptember 1-én intézett levelében a megváltozott helyzetre való tekintettel kine-

vezésére vonatkozóan az Apostoli Szentszéknek teljes cselekvési szabadságot adott, aminek következménye az volt, hogy kinevezése alól felmentést nyert.

A körlevél azonban — sorrendben az egyházmegye IX. körlevele. — készen állott. A nagyváradai Egyházmegyei Főhatóság most ezt a körlevelet szétküldötte a plébániákra egy reáragasztott rövid magyarázattal, amely így végződik:

„A történelmi események emlékének megőrzése végett ez a nem érvényesített körlevél az 1940. évi körrendeletek közé, a maga helyére iktatandó.”

Az 1940-es körlevelek között tehát történelmi érdekesség foglal helyet a VIII. és IX. körlevél között. Az utókor — amikor a múlt eseményei után fog kutatni — ebben a körlevélben is megtalálja a történelmi idők hű tükrét.

Október elsején emelkedik a vasuti jegyek ára

Budapestről jelentik: Jelentették már, hogy október 1-től kezdve a magyar vasuti személy- és poggyászdíjzabásban számszerűleg megszüntetett menet- és fuvarozási, valamint egyéb díjak — a mellékdíjak kivételével — a törvényes fuvarozási illeték felemelése folytán 25 százalékkal emelkedni fognak és hasonlóképpen

25 százalékkal emelik az eddig érvényes helyi díjzabás különdíjait, az élelmiszerszállító vevénnyel feladott árukra vonatkozó díjtételeket, a gyors- és teherárak fuvarozási díjtételeit, valamint a teherdarabárak „háztól-házig” való fuvarozási díjtételeit is.

A 4-es ezrednap ünnepi-sorrendje

1. Október 4-én, délelőtti 11 órakor. Vidékről és Budapestről a vonaton érkező bajtársak fogadása az állomás peronján. Volt ezredparancsnokunkat, Szent-Kereszthegyi Kratochvil Károly altábornagy urat és vendégbajtársainkat egy díszszekasz és a fogadó bizottság élén vitéz Báthory Szűts Sándor vezérőrnagy köszönti majd a város polgármestere, mint vendéglátó házigazda üdvözl.

A hadimúzeumban őrzött és ezen ünnepi alkalomra lehozott ereklyés 4-es zászlót ünnepélyesen átvesszük és kikísérjük a pályaudvar előtt várakozó 4-es díszszekasz elére, ahol díszkíséretet a bajtársak családjainak női küldöttsége, a Tűzharcos díszszekasz és a Székelyhadosztály díszkülönítménye és a 4-es bajtársak egyéb (különösen vidéki) csoportja szolgáltatja.

Az altábornagy úr üdvözlő volt katonáit, mely után ünnepélyes bevonulás, kettős rendekben, katonazáppal a városban át, a románok által lerombolt „Isonzó” szobor helyére, ahol ezredparancsnokunk méltatja az ezrednap jelentőségét és hivatását. Díszmenet az országzászló előtt.

2. Október 4-én, délután 5 órakor. Gyülekezés a Rulikovszky-úti hősi temetőben, ahol kegyeletesen megemlékezünk szerte a világon nyugvó hősihalottainkról, beszél az altábornagy úr.

3. Október 4-én, este 8 órakor: Bajtársi összejövetel és vacsora az Újság-

író Otthonban.

4. Október 5-én, vasárnap délelőtti: Templombanmenetel felekezetek szerint délelőtti 9 órakor, utána fél 11 órakor gyülekezés sorban és rendben az Ezredévi-emléktéren és onnan díszfelvonulás a volt 4-es honvédlaktanya elé.

Október 5-én, d. e. 11 óra 30 perc: Az ezrednapok kimagasló ünnepe, a „hagyományápolás.”

A Nagyváradot érintő vonatok beérkezése után az emléktábla ünnepélyes leleplezése.

Hiszkegy. Előadja a m. kir. 25. honvédgyalogezred zenekara.

Ünnepi beszéd. Tartja primóczy Szentmiklóssy Sándor nyug. áll. őrnagy, ügyvezető elnök, közben „Imé-hoz”, hódolat a hősihalottaknak.

A márványtábla leleplezése és történelmi visszapillantás. Tartja: Szent-Kereszthegyi Kratochvil Károly altábornagy, közben (miután a lepel lehullott), Himnusz.

Bajza: Apotheosis. Énekli: a Ref. Kör és a Gutenberg Dalkör egyesített férfikara.

A márványtáblát átveszi utóezredünk jelenlegi parancsnoka, vitéz kiscsói Kálmán Imre ezredes.

Szózat. Éneklik az összes megjelentek.

Bajtársi ebéd (egyfogásos, csajkából) a Tűzharcosotthonban.

Ölvezet: Egyenruha, díszmagyar,

lehetőleg sötét polgári ruha, kintintések.

A 4-es honvédek ezrednapja alkalomával kedves meglepetést készítenek elő Kratochvil Károly volt dandárparancsnoknak egykori bajtársai. A Sas palota egyik legfelső padlásszobáját, ahol a tábornokot a románok fogvartartották és ahonnan könnyezve nézte az Isonzó szobor ledöntését, szépen feldíszítik s így mutatják be volt dandárparancsnokunknak egykori szenevéseinek színhelyét.

Munkácson megvesztegetési botrány miatt 28 zsidó munkaszolgálatost tartóztattak le

A Magyar Tudósító jelentette: Munkácson és környékén fejtűnt az illetékes hatóságoknak, hogy több behívott munkaszolgálatos beteg jelentett és az orvosi bizonyítványok kivétel nélkül vesebajt, tifuszt állapítottak meg, vagy pedig kutya, vagy patkányharapás következtében Pasteur kezelést javasoltak. Hosszabb megfigyelés után a nyomozó hatóságok megállapították, hogy a munkaszolgálatra kötelezett egyéneknek semmi bajuk, makkegészségesek, nem ágybanfekvő betegek sőt vígan folytatják tovább foglalkozásukat. A gyanúsítottak egyöntetű véleménye alapján megállapították, hogy nagyarányú vesztegetés történt és a zsidó munkaszolgálatosok ilyen uton jutottak hamis orvosi bizonyítványokhoz. Volt olyan munkaszolgálatos is, aki 1200 pengőt fizetett az orvosi bizonyítványért. A nagyarányú vesztegetési botrány 28 szereplőjét letartóztatták. Az egyik közvetítő még a nyomozó csendőrt is meg akarta vesztegetni. Munkácson és környékén nagy felháborodást keltett, hogy még a veszélytelen munkaszolgálat alól is ilyen csalárd módon vonják ki egyesek magukat.

Új zsidó tanulókat nem lehet felvenni a középiskolákba.

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében a felszabadult keleti és erdélyi területeken akár állami, akár nem állami közép-, középfokú és szakiskoláiba a második zsidótörvény értelmében zsidóknak tekintendő tanuló azokon felül, akik az említett iskolában a megengedett hatt százalékon belül már az elmúlt tanévben is jártak, nem vehető fel sem nyilvános, sem magántanulóknak. Amennyiben valamely iskolába mégis felvettek ilyen tanulókat, haladéktalanul törölni kell és a befizetett díjait vissza kell adni. A kultuszminisztérium ugyanis azért bocsátotta ki ezt a rendeletet, mert köztudomás szerint engedélyeztek zsidó közép- és középfokú iskolákat, és azok lehetőséget nyújtanak az ifjabb nemzedék továbbképzésére.

Vitéz Somogyvári Gyula művei:

Virágzik a mandula kőve 6—P
Ne sárgulj, fűzfa! „ 8:50 P
Es Mihály harcolt „ 8—P
Égés élünk „ 7—P
„ fűzve „ 5—P

Kaphatók könyvosztályunkban.

A XXIX. Országos Katolikus Nagygyűlés szónokai

Az Actio Catholica Országos Elnöksége október 4., 5., 6., 7. napjaira Budapestre hívta össze a XXIX. Országos Katolikus Nagygyűlést, amelynek jelentősége az idén annál is nagyobb, mivel 1914. óta a közbejött 14-18-as világháború és a Trianon után most először vesz részt a katolikusok országos táborbászallásán a Felvidék, Kárpátalja, Erdély és Bácska katolikus népe. Az októberi Katolikus Nagygyűlésnek három nyilvános diszgyűlése lesz és mind a hármat a Vigadó nagytermében tartják meg. Az I. nyilvános megnyitó diszgyűlés október 5-én, vasárnapon délelőtt 10 óra 30 perckor kezdődik. Az ülést megnyitja Serédi Jusztinián bíbornok, Magyarország hercegprímása. Angelo Rotta c. érsek, pápai nuncius üdvözlő a Nagygyűlésre. A visszatért országrészek nevében felszólalnak: Schell Péter báró főispán (Felvidék), Ilniczky Sándor nagyprépost, főtanácsadó (Kárpátalja), Inczedy-Joksmán Odón főispán (Erdély) és Deák Leó főispán (Délvidék). A megnyitó diszgyűlés utolsó szónoka Czapi Gyula veszprémi püspök. Ennek a napnak még egy kiemelkedő eseménye van, a délután 4 órakor a Szent István Bazilikától induló Eucharisztikus körmenet, amely az Országház előtti térre vonul. A Nagygyűlés II. nyilvános gyűlése október 6-án, hétfőn délelőtt 11 órakor lesz szintén a Vigadóban. Ezen a diszgyűlésen Cziffra Kálmán főispán, P. Böle Kornél O. P., Kelemen Krizosztom pannonhalmi főpápa és Kaposváry György polgármesterek mondanak beszédet. A III. nyilvános, vagyis a Nagygyűlés záró ülése a Vigadóban október 7-én, kedden délután 5 órakor kezdődik. Ezen beszédet mond Tóth László főszerkesztő, Szokolay Leó árvaszéki elnök és Mihalicz Zsigmond pápai prelátus, az A. C. országos igazgatója. A záróbeszédet pedig Serédi Jusztinián bíbornok, Magyarország hercegprímása mondja. Ezt követi a Vigadótól este kb. 7 órakor kiinduló könyörgő gyertyás körmenet, amely a Szent Gellért-hegyi Sziklatemplomhoz vonul. Az Országos Katolikus Nagygyűlés ünnepségein való részvételre a Nagygyűlés tagsági jegye jogosít. Ára 1 pengő. Tulajdonosa a Nagygyűlés valamennyi nyilvános ülésén és egyházi ünnepségen résztvehet és a vidéki résztvevő tagsági jeggyel az 50 százalékos, vagyis féláru utazási kedvezményben részesülnek, úgy hogy a tagsági jegy mellé megveszik a féláru utazásra jogosító 1 pengős igazolványt és a kettőnek a birtokában váltják meg a kiindulóállomáson a menetértéjegyvet. A vasúti igazolványok és a tagsági jegyek vidéken a MÁV menetjegyirodák-

ban, az IBUSZ pályaudvari pavilonjában és bizományosainál, ahol ezek nincsenek, ott a plébánia hivataloknál kaphatók. A három nyilvános gyűlésen üőhelyfoglalásra külön székjegyek vannak, amelyek gyűlésenként 50 fillértől 2 pengős árban a tagsági jegy felmutatásával az Actio Catholica Or-

szágos Elnökségének irodájában Budapest, IV. Ferenciek-tere 7. III. lépcső, II. emelet szerezhető meg. A vidékieket értesíti az Actio Catholica, hogy a kedvezményes vasúti igazolvány érvényes a Budapestre való felutazásra 1941. évi október 2-ának 0 órájától október 7-ike 12 órájáig, visszautazásra október 4-én 12 órájától, október 9-ike 24 órájáig. A Budapestre felutazók iakásügyben Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalához, Budapest, Deák Ferenc-u. 2. közvetlenül forduljanak.

közlemények egyrésze megemlékették a szatmári apostoli kormányzói helynök kinevezését és ugyanakkor a hallgatta a nagyváradi kinevezést. A még felületebb vidéki sajtó után minden kritika nélkül — ugyan honnan is venni ezt — tovább terjesztette, sőt még meg is toldotta a lehetetlen agyszűlőméréket. Nem állítjuk azt, hogy valamé nagy, világrengelő dologban történt hiba. Azonban jellemző a nagyképu felületesség és a mindenbe belekotnyeleskedés, amely ezzel az alkalommal tapasztalható volt. Nem járunk messze az igazságtól, ha azt mondjuk, hogy ez még a zsidó zsarnakszék maradványa és közöttünk bujkáló szelleme. Ha pedig rámutatunk ezekre a ferdeségekre, csak azért tettük, hogy a magyar keresztény közönség tájékozódhasson belőlük és levonhassa a következményeket minden tekintetben.

Japán külpolitikája változatlanul a hármass egyezményen alapszik

Toyoda külügyminiszter beszéde a tengelyhatalmak nagykövetainek vilásreggelijén

Tokióból jelentik: (Stefani.) A háromhatalmi egyezmény megkötésének évfordulója alkalmából a tengelyhatalmak nagykövetei részéről adott villasreggelin Olaszország és Németország diplomáciai képviselőinek vezetői melegen ünnepelték az olasz-német-japán barátságot. Toyoda külügyminiszter az üdvözlésekre így válaszolt: — Meggyőződés szerint Olaszország és Németország nagykövetei a háromhatalmi egyezmény évfordulója alkalmából a sajtó és a lakosság érzelmeinek megnyilvánulásai-

ból láthatják, hogy Japán külpolitikája változatlanul a háromhatalmi egyezményen alapszik. Olaszország és Németország nagykövetei meggyőződés szerint megértették Japán elhatározott szándékát, hogy előremegy a megkezdett úton és eléri a háromhatalmi egyezményben megjelölt célokat. (MTI.) Sanghainál jelentik: (NTI.) Mint a Domei Iroda jelenti Kantonból, a város közelében szeptember 21-én megindult japán hadműveletek hétfőn lezárultak. (MTI.)

Szociális tanfolyam a városházán

Nagyvárad. Sajat tud. Bihar megye és Nagyvárad közjóléti ügyosztályainak vezetősége október 21-től 5 napos szociális tanfolyamot rendez a város kistermében, amelynek során a hallgatók megtekinthetik a megye és város szociális intézményeit is. A tanfolyamnak harminc magyar és harminc nagyváradi hallgatója lesz, a részvevőkre pedig azokat kéri fel, akik a szociális politika végrehajtása terén hivatással rendelkeznek. Előadói pedig a szociális munka szakemberei, igazgatói, előadói, a gondozónők és az országos felügyelőség kiküldöttei lesznek.

A tanfolyamot október 21-én ünnepélyesen nyitja meg vitéz dr. Nadányi János alispán és dr. Soós István polgármester.

Meghalt Aba Novák Vilmos

Budapestről jelentik: A modern magyar képzőművészet egyik legnagyobb alakja, Aba Novák Vilmos hosszas betegség után alig ötven éves korában meghalt. Grafikusnak indult, de olaszországi útján a mely olaszországi színek és a nagy mesterek hatása alatt állt a festészetre s a modern magyar képzőművészet egyik legnagyobb mesterévé fejlődött. Olaszországi útjáról hazatérve, tagja lett a Szinyei-Merse Társaságnak, amelynek csaknem minden díját, jutalmát elnyerte, mint a legelső magyar festőművész. Freskófestéssel is foglalkozott, a székesfehérvári és szegedi dómok falképein hatalmas alkotóereje teljes egészében érvényesült. Halála igen nagy veszteség a magyar művészetre.

Felületesség vagy tudatlanság?

Nem hagyhatjuk szó nélkül azt a lehetetlen zűrzavart, amelyet a nagyképu szakszerűsködés és rátartó felületesség támasztott az utóbbi napokban a szatmári és a nagyváradi egyházmegyék életében történt újabb események körül. A kérdés tulajdonképpen egészen egyszerű. Sokszor ugyanis olyanok avatkoznak bele reájuk nem tartozó dolgokba, akik a legelőnőbb vonatkozásaival sincsenek tisztában, sőt az alapfogalmak tekintetében is egészen analabétek.

Amikor egy intézmény életében valamilyen fontos esemény történik, akkor elsősorban azokat szokták meghallgatni, akik azzal az intézménnyel közvetlen kapcsolatot tartanak fenn és pontos, szigorúan tárgyilagos és jogi fogalmazású adhatják az eseménynek. Ellenkező esetben zűrzavar keletkezik.

Sohasem avatkoztunk bele — mondjuk — a Cherra Kadisha ügyeibe. A galiciánerek állampolgárságát sem tettük szóvá. A többi szentegyletek belső ügyei sem érdekelték. A rabbi-választások még kevésbé. Nem szegyeljük bevallani, hogy nem értünk hozzá. Ezeket a kérdéseket reabízzuk azokra, akik szakszerűen, hozzáértéssel foglalkoznak velük. Ha azután érdekesnek találjuk, akkor bátran elindulunk a szakeladók nyomán.

Ugy véljük azonban, hogy az említett két egyházmegye eseményeinek hí krónikásai vagyunk. Amikor megírtuk, hogy Márton Áron gyulafehérvári püspök, aki egészen mostanáig az egyesített csonka szatmári és nagyváradi egyházmegyék apostoli kormányzója volt és akinek az egyházi törvények értelmében Nagyváradon és Szatmáron helynökei voltak, az említett két egyházmegye szétválasztása és kiegészülése után a Szentzsák intézkedése folytán októ-

ber 1-i hatállyal a szétválasztott és kiegészült egyházmegyék apostoli kormányzója lett: ez a beszámoló a legjelentősebb adatok alapján készült el és világosan beszámol az új helyzetről. Azt is megírtuk világosan és félreérthetetlenül, hogy Márton Áron gyulafehérvári megyéspüspök, nagyváradi és szatmári apostoli kormányzó az egyház törvényeinek megfelelően helynököt nevezett ki a kormányzóság alá tartozó két egyházmegyében. Nagyváradon dr. Schriffert Béla apátkanonok lett az apostoli kormányzói helynök, Szatmáron pedig Pakocs Károly kanonok. Ugy véljük, hogy érthető és világos. Esetleg azt kellett volna még röviden megmagyarázni, hogy dr. Schriffert Béla október hó 1-ig a csonka nagyváradi egyházmegyében volt apostoli kormányzó helynöke Márton Áron apostoli kormányzó, most pedig az anyországi részekkel kiegészült egész nagyváradi egyházmegyében tölti be új megbízással ugyanazt a tisztséget.

Az a zűrzavar, amely a fent vázolt tények körül az illetéktelen belekotnyeleskedés, tudatlan nagyképuség és felületesség révén támadt, egyenesen kétségbeesítő.

Sajnálattal kell itt megemlékenni, azt is, hogy a fővárosi katolikus orgánmok sem voltak eléggé elővigyázatosak és érthetetlenül összezavarták, vagy hiányosan közölték az eseményeket. Természetes, hogy a fővárosi lapok ezek nyomán még jobban összezavarták az egész és a legképtelenebb beállítások jelentek meg nagyképu, tudlélkos beállításban. Csak úgy röpködtek a kormányzó, apostoli helynök, joghatóság kiterjesztése, debreceni egyházmegye, stb! kifejezések a legképtelenebb vonatkozásban. Feltehető volt az is, hogy az egyébként szakszerűséget feltéő és nagyképu

Október 4-én nyílik meg

Major Ákos

szakiskolai igazgató gyorsírási és gépirási

szaktanfolyamának II. tanfolyama

A beiratások megkezdődtek. A tanfolyam az 1941-42 iskolai évben államvizsgával zárul. Szilágyi Dezső-utca 12.

Uiságárusító

bódék

40 pengő készpénz óvadékkal azonnal kiadók

Jelentkezni e lap kiadó-hivatalában.

Belvárosi mozgóban
Az ujonnan felszerelt gépekkel
Kedden utoljára: **Feketeszáru cseresznye**
Szerdától:
A nagy riport
bűnügyi vigjáték.

Tel. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
MA
Garcia futárja
Izgalmas kémfilm a kubai-spanyol-amerikai háborúból.
Wallace Berry, Barbara Stanwick.
Pótkép: Pálincás életmentők. Híradó.

Apolló filmszínházban
2 óras harsogó kacagás
Szelezky Zita, Latabár, Kiss Manyi
és Mály Gerő ragyogó vigjátéka
Édes ellenfél
Premier szerdán az APOLLOBAN

Egy héten belül be kell jelenteni a cipőkészleteket

Nagyvárad. Saját tud. A közéleti Hivatal értesíti a cipésziparosokat és kijelölt lábbeli kereskedőket, hogy folyó évi szeptember hó 30-án meglévő cipőkészletüket a 200.430—1941. K. M. rendelet 11. paragrafusának 2. bekezdése értelmében október 8-ig bezárólag a Közéleti Hivatalnak (Szaniszló-utca 15) jelentésük be.

Felhívás az erdőbirtokosokhoz

A szeptember hónapban országsszerű dühöngő szélviharok az erdőben helyenként lényeges károkat okoztak. Ezzel kapcsolatban a földművelésügyi minisztérium felhívja az erdőbirtokosok figyelmét az erdőtervény végrehajtása tárgyában 35.000—1938. F. M. alatt kiadott rendelet 59. §-ában foglaltak szerinti kötelezettségeikre, amely szerint a nagyobb károkat kötelesek az erdőfelügyelőseknek azonnal bejelenteni.

Ertesítés.
Hazajöttem műhelyem vezetését átvettem. **Kelemen Mihály** műköszörős, Nagyvárad, Mussolini-tér 5. üzletben. Legfinomabb solingeni acél áruk raktára.

Pénteken osztják ki a buzavetőmagot

A városgazdasági ügyosztály 33682—1941. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Ertesítem mindazokat, akik búza vetőmagot igényeltek, hogy a búza átvétele végett október 3-án, reggel 8 órakor a Városmajorban (Tüzoltó-laktanya) jelentkezzenek, aki az igényelt vetőmag átvételére október 3-án nem jelentkeznek, igényét elveszti és a búza más igénylőnek lesz kiosztva.

Nagyvárad, 1941. szeptember 30.

Klemens Rezső,
gazdasági tanácsnok.

Tizenhét esetben, több mint száz mázsa tengerit kobozott el tegnap a rendőrség

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy a szokatlan mennyiségben felhozott csöves tengerit átlag 20 pengős mázsánkénti árban adták el a gazdák. Mínt hogy a tengeri rögzített ára 13 pengő 40 fillér, a rendőrség szigorú razzliát alkalmazzott a hetpleacon s ennek során 18 esetben érték árdrágításon a gazdákat és mintegy 110 mázsa tengerit koboztak el. A piaci ellenőrzéssel ezután is szigorúan végre lesznek hajrta.

Érdekes árdrágítási pereket tárgyalt a törvényszék

A nagyváradai törvényszék egyik harmas tanácsa kedden délelőtt több árdrágítási ügygel foglalkozott. Szabó Imrénél nagyváradai piaci árus ellen azért indították meg az eljárást, mert múlt év novemberében 8 leies rögzített ár helyett 30 fillérért kínált egy liter tejet egyik vásárlójának, aki őt azonnal feljelentette a piacon szolgáltató teljesítő rendőrnek. A tárgyaláson Szabó Imréné azzal védekezett, hogy csak a leinek fillérre való átszámításánál tévedett s ezért kért a megengedettnél magasabb árat a tejért. A bíróság ezt a védekezést nem vette figyelembe, mert valószínűtlennek találta, hogy egy piaci árus a pénzátszámításban ne ismerje ki magát. S miután a kihallgatott tanu vallomása és részben a vádlott beismerése is igazolta a vádat, a törvényszék 20 pengő pénzbüntetésre ítélte Szabó Imrénét. — A másik vádlott, aki ellen árdrágításért indult eljárás, Bakk Lajosné ugyancsak nagy-

váradai piaci árus volt. Ez év április havában, mikor a hagyma ára különként 33 fillérre volt rögzítve, egy félkiló hagymát 20 fillérért akart eladni Horváth Lászlóné nagyváradai lakosnak, aki ezért feljelentette őket Bakk Lajosné azzal mentegetőzött, hogy ő nem 20, hanem csak 17 fillért kért a félkiló hagymáért, ami csekély kikéréssel megfelel a hivatalosan rögzített árnak, de a vevő nagyot halló íében, nem értette jól. Mialatt azonban Horváthné rendőrt ment ő másoknak különként 33 fillérért eladta egész — mindössze 3 kilogramnyi — nagymennyiségűt s ezt ő tanukkal is tudja igazolni, ha új tárgyalást tűznek ki. Mínt hogy a feljelentő Horváth Lászlóné ezáltal már másodízben nem jelent meg a tárgyaláson, noha szabályszerűen megidézték, a bíróság 40 pengő bírsággal büntette őt, a tárgyalást pedig elnapolta.

Kivégeztek három volt cseh tábornokot és több vezető kommunistát

Prágából jelentik: (NTI) A védnökségben kedden megjelent lapok jelentik, hogy a prágai rögtönítélő bíróság halálra ítélte Bily József volt hadsereg-tábornokot és Voyta Hugó volt hadosztály-tábornokot, mert mindketten vezetői voltak annak a cseh csoportnak, amely azt a célt tűzte ki, hogy a cseh-morva védnökséget erőszakkal elszakítsa a német birodalomtól és visszaállítsa az önálló Csehszlovákiát. — Halálraítélték Konzak Lászlót és Franc Vencelt is. Mindkettő annak a vándorcsoportnak tagja volt, amely összevá-

sárolt minden fegyvert, azzal a céllal, hogy a védnökségben — várakozásuk szerint, hamarosan — bekövetkező átalakulás esetén a németek ellen használják. A sajtó szerint a prágai rögtönítélő bíróság hazaárulás és rombolás előkészítése miatt halálraítélte Horáček Ferenc nyugállományú dandártábornokot, továbbá a szintén prágai Vins Ferencet, Pestuka Jánost, Szedláček Jaromirt és Subert Dusánt, akik vezető kommunisták voltak, végül még 15 egyént. Az ítéleteket golyóval hajtották végre. (MTI)

Október 15-én tárgyalják az új hágói út mérnöki tervét

Nagyvárad város polgármestere 40903—1941. szám alatt a következő felhívást adta ki: Nagyvárad város közönsége a hegyközpályi (volt bihari hágói) törvényhatósági utat átépíteni szándékszik s az új nyomjelzést a tervező mérnökök a helyszínen kitűzték. A tervezett új út a hegyoldalon (az u. n. bihari hágón) a régi út mindkét oldalán levő szomszédos magán tulajdonban levő földeken is átvonul a kifejlesztés érdekében. Felhívom az összes érdekelteket, hogy az október hó 15-én délelőtt 11 órakor a városháza kis tanács-teremben tartandó köziragztatási bejá-

rásón megjelenni sziveskedjenek esedékes kifogásaik előterjesztése céljából. A bejárás az utnak a régi Hágo kocsmatelke melletti szakaszon kezdődik és folytatódik felfelé menet a város határáig. A tervek a városi mérnöki hivatalban vannak közszemlére kitéve, ahol azok folyó év október 1-től október 15-ig a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1941. szeptember 25. Dr Soós polgármester.

Hirdessen Magyar Lapokban

Megostromolták a gyermekek — a keresztény papirkereskedéseket

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délután valósággal megostromolták a nagyváradai keresztény papir- és könyvkereskedők üzleteit — az iskolás gyermekek. Hosszú sorokban párosával álltak az üzletek előtt azok, akik nem fértek be a boltokba, bent az üzletekben pedig zajos vásár indult. egyre-másra fogytak az írószerek, irkák, papírok, iskolai könyvek, amelyek beszerzését az iskolai év megkezdése után kellett pótolni a gyermekeknek. Órákon át folyt a gyermekáradat s az iskolások kipirult arccal, vígan, jól megrakodva hagyták el az üzleteket. Napok, hetek óta figyeljük ezt: az egyes iskolák tervszerűen küldik ki a növendékeket, a szükséges tárgyak beszerzésére, mert tudják, hogy csak két-három helyen találhatóak keresztény vállalkozó Nagyváradon. De annál örvedetesebb, hogy az idegen erdőben is megtalálják iskolás növendékeink azokat az egészséges magyar gyökereket, amelyek lombjai közül jó és hasznos gyümölcsök között válogathatnak.

Vásárbiztosok ellenőrzése alá helyezték a sertésforgalmat

A Magyar Tudósító jelenti: A sertésforgalom új rendezésével kapcsolatban kiadott kormányrendelet a heti, havi, vagy országos állatvásárokon a sertésforgalom ellenőrzését olyan helybeli, községi, vagy városi tisztviselőkre bízta, akik a helyi viszonyokkal ismerősek. A tisztviselők, mint vásárbiztosok működnek és kötelesek gondoskodni arról, hogy a mindenkor hatóságilag megállapított ár az állatvásárokon szembetűnő helyen kifüggesztessék és betartassák.

PÁLYÁZATI HIRDETMEYNY. A m. kir. gyergyószentmiklósi állami kórháznál lemondás folytán megüresedett X. 3. fizetési osztály szerinti illetményekkel járó orvos állásra pályázatot hirdetek. A pályázati kérvényhez a „Népegészségügy” szám-magyarzatában közölt 1—12 sz. okmányok csatolandók. A szabályszerűen felszerelt kérvények a belügyminisztériumhoz címezve a kórház igazgatójához nyújtandó be. Benyújtási határidő a Budapesti Közlönyben harmadik megjelenéstől számított 30 nap. Gyergyószentmiklós, 1941. szeptember hó 30. Dr. Csiky János sk. igazgató főorvos.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

MEGHOSSZABBITJÁK A SVÁJCI-MAGYAR GAZDASÁGI EGYEZMÉNYT. Berlinből jelentik (Bud Tud): Svájci lapok jelentése szerint az e hó végén lejáró svájci-magyar gazdasági egyezmény érvényét egy hónappal meghosszabbítják.

Ismét megkezdődnek az Olasz Kulturintézet nyelvtanfolyamai. A magyarországi olasz kulturintézet nagyváradi szekciója ismét megkezdj olasz nyelvtanfolyamait kezdők és haladók részére. Beiratkozni lehet minden este 6 órától 8 óráig az olasz kulturintézet nagyváradi helyiségében, Szaniszló-utca 15. szám alatt. Beiratási díj személyenként 5 pengő. A tanfolyam, amelyet díjtalanul tart az olasz kulturintézet, helyi vezetője, október 13-án kezdődik és május 15-én ér véget. Az órák rendjét rövidesen közölni fogjuk.

HATMILLIÓKÉTSZÁZEZER PENGŐ KOLOZSVÁR JÖVŐ ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATA. Kolozsvárról jelentik: Megírtuk, hogy a város 1942. évi költségvetésének kerete, az egyes ügyosztályok előterjesztése alapján, elkészült. A keret végösszege hárommillió pengővel haladta meg az idei költségvetés előirányzatát. Az előirányzott tételeket az egyes ügyosztályok vezetőiből alakult bizottság *Vásárhelyi* László dr. polgármesterhelyettes vezetése mellett tárgyalta le. A bizottság a legnagyobb takarékoság jegyében dolgozta át a költségvetési előirányzatokat úgy, hogy végeredményben a költségvetés végösszege 6 millió 200 ezer pengőt tesz ki. Az idei költségvetés előirányzata 5.648.865 pengő volt, a jövő évi tehát körülbelül 600 pengővel magasabb.

Papen visszatért Ankarába. Lisszabonból jelentik: (NTI) Papen ankarai német nagykövet szeptember 27-én visszatért németországi utjáról. (MTI)

JAVULÁS A FŐVÁROS TOJÁS-ELLÁTÁSÁBAN. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A tojásellátás helyzetében előállott javulás lehetővé tette, hogy a tojást a fővárosban és környékén vásárlási könyvbe való bejegyzés nélkül is beszerezhessék. Csupán a vásárlási könyv felmutatása kötelező a személyazonosság igazolásául.

HUSZÉVI FEGYHÁZRA ITELTEK KRAITZ LÁSZLÓ KÁROLYT. A Magyarország írja: A pestvidéki törvényszék rögtönítélő tanácsa *Kraitz* László Károlyt 20 évi fegyházra ítélte, mivel még nem töltötte be 20-ik életévét.

Zakar András

Tihamér püspök élete

ahogyan kortársai látták

Ara íízve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

Kapható könyvosztályunknál.

Új díjnak a megyeházán. Nagyvárad. Saját tud. Bihar megye főispánja dr. Nagy György gyórszentmártoni vármegyei irodai segédtszert kinevezte díjtalan közigazgatási gyakornokká.

FELHIVÁS AZ ÉPÍTŐIPAROSOKHOZ. Felkérjük a nagyváradi Ipartestület építőipari szakosztályának tagjait arra, hogy legsürgősebben cement-szükségletének megfelelő mennyiségét október 1-ig a szakosztályi rodájában írásban jelentésük be. A cement-igénylések sürgősségi sorrend figyelembevételével kerülnek ki-elégítésre, ezért bejelentendő az is, hogy milyen építkezéshez igényel cementet.

30 pengő a vagyonváltásra szolgáló búza ára. A MTI iroda jelenti: A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltása fejében fizetendő búza árát október hóra 30 pengőben állapította meg.

HAT EMBER VESZTETTE ELE-TÉT A LUISIANAI HADGYAKORLATON. Newyorkból jelentik (Stefanu): A luisianai hadgyakorlaton vasárnap este olyan balesetek és tévedések történtek, amelyek hat ember életébe kerültek. A két hadsereg, összesen félmillió ember, gyakorlatának eredményei nem elégtették ki sem a vezérkart, sem a kritikusokat. Egész sor taktikai és műszaki hibát követtek el. A felszerelés fogyatékoságát, a támadó és védelmi eszközök kezelésében való elmaradottságot állapították meg. (MTI)

FELHIVÁS TŰZOLTÓTANFOLYAMRA Nagyvárad thj. város tűzoltóparancsnoksága rotyó évi október 16-26-ig tíznapos törvényhatósági tűzoltótanfolyamot (tűzoltó al-tisztképző tanfolyamot) tart. A tanfolyamhallgatók tűzoltókiképzés mellett légvédelmi kiképzésben is részesülnek. A tanfolyamra a helybeli gyárak, ipartelepek és nagyobb közintézmények figyelmét felhívom. A tanfolyam díja 35 pengő. Jelentkezni folyó évi október 11-ig lehet. Nagyvárad, 1941. szeptember 29-én. *Rehák* Tamás, tűzoltóparancsnok.

Gépkocsi baleset érte a Rozsnyói Sport Club labdarugó csapatát. Rozsnyóból jelentik: (MTI) A Rozsnyói Sport Club labdarugócsapata vasárnap tehergépkocsin mérkőzésre indult. A kocsi azonban még a városban felborult a játékosok közül három súlyosan, hat könnyebben megsérült.

ELADTA A DOGLOTT BIRKÁK BŐRÉT. Nagyvárad. Saját tud. Egyed János fugyivásárhelyi földmives Katz Gyula nagyváradi volt vendég-öltől birkákat kapott eladásra. Egyed állítása szerint a birkák beteges lettek és több közülük elhullott. Miután elárutásukról nem történt kellő gondoskodás, a birkák bőrét eladta. Ez a védekezése azonban nem volt kielégítő, mert a törvényszék büntőnek mondotta ki és két hónapi fogházra ítélte. Az ügyész súlyosbításért a vádlott enyhítésért felebbezést jeltett be.

Egy elkényeztetett gazdag lány és egy őszinte mérnök szerelmi története a

VÉGRE...!

Főszerepben: **Muráti, Páger, Turay, Mály, Bilicsi és a kis Makkai Lacika.**

A teljesen átalakított, átépített, modernizált és fővárosi kényelemmel berendezett **Casino Filmszínházban** nyitó díszműsor.

Figyelje a megnyitás napját!

KI TUD A SCHLAUCH-TÉRI CSECSEMŐ-HOLTTESTRŐL? Nagyvárad. Saját tud. Megírtuk, hogy a nagyváradi rendőrség a Schlauch-tér 7. számú ház előtt, a tér egyik bokra alatt csecsemőholttestre bukkant. A nyomozást bevezették, de nagyban megkönnyítene azt, ha a közönség tudomására hozná a rendőrségnek mindazt, amit esetleg a csecsemőgyilkosság körül tud. Erre vonatkozó jelentést a rendőrség II. emeletén lévő 10. számú szobában lehet tenni. A csecsemőholttest barna csomagolópapírba és a Magyar Futár augusztus 20-iki számába volt csomagolva. Egyik papír a Bollj cipősdoboz alja volt.

Ugocsa megye alispánja Nagyváradon. Nagyvárad. Saját tud. Ugocsa megye alispánja, Bihar megye volt főjegyzője, néhány napos szabadságát családjával együtt Nagyváradon tölti, ahol fia a hadapródiskola növendéke.

Közsemlére tették ki a földadó kivételét. Nagyvárad. thj. város adóhivatala 10638-1941. adóhiv. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Nagyvárad thj. város adóhivatala köztudomásul adja, hogy az 1941. évi földadó-kivétési lajstrom a városi adóhivatal 20. számú szobájában 1941. október hó 1-től 15-ig közsemlére van kitéve. — Nagyvárad, 1941. szeptember 30. Nagyvárad thj. város adóhivatala.

Romániában kiadták a 16-ik veszteségjegyzéket. Bukarestből jelentik: (MTI) A 16-ik számú legénységi veszteségjegyzék 125 hősi halott nevét tartalmazza.

MEGINDULT AZ ANGOL-NÉMET SEBESÜLT-KICSERÉLÉS. Bernből jelentik (Bud. Tud.): Németország és Anglia között egy harmadik hatalom közvetítésével nemrégén létrejött egyezmény alapján megindult a súlyosan sebesültek kicserélése. Az elmúlt éjjel Baselen svájci egészségügyi kocsikat bocsátottak a német hatóságok rendelkezésére, hogy azok helyezzék el a hazaszállítandó súlyosan sebesült angolokat. Egyelőre 1150 súlyosan sebesültet szállítanak el egy francia kikötőbe, ahová egy angol kórházhajó fog befutni, hogy a magával hozott német sebesülteket a partra tegye és felvegye az angol sebesülteket.

Hamis angol híresztelés Tuka elleni merényletről. Pozsonyból jelentik: (NTI) Hivatalosan közlik: Az angol hírszolgálat hétfőn a londoni rádió útján olyan hírt közölt, hogy Tuka dr. miniszterelnök és külügyminiszter ellen merényletet követtek el, amely azonban eredménytelen maradt. A Szlovák Sajtóirodát felhatalmazták, hogy ezt a hírt cáfolja meg: a miniszterelnöke ellen semmiféle merényletet nem követtek el. (MTI)

Frenczel Sándor

tükör és üvegsziszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Olcsó ablaküvegezés

Képkerekezés

Nagyvárad, Szt. János utca 48.

Telefon: 19-13

Szabadlábba helyeztek 13 chilei németet. Santiago di Chileből jelentik: (NTI) A legfelsőbb törvényszék azonnali hatállyal szabadlábba helyezett 13 németet, akik tizenkilenc napja voltak letartóztatásban. (MTI)

Pályázati hirdetés. Önálló kántori állásra hirdet pályázatot a nagyváradi-ujvárosi római katolikus Szent László plébánia. Kántori javadalom: évi 2160 pengő, 8 kat. hold kántori föld jövedelme, természetbeni lakás, esetleg lakbér. Teendői a Díjlevélben vannak megállapítva. A folyamodók a kántori próba idejéről külön kapnak értesítést. A megválasztottak a próbai utiköltséget megtérítjük. A pályázatok 1941. okt. 10-ig küldendők be: Római katolikus Plébánia Hivatal, Nagyvárad, Csáky-u. 4. címre.

Elfogták a Bulgáriában leszállt ejtőernyősöket. Szófiából jelentik: A bulgár hatóságok — egy kivételével — elfogták azokat a szovjet ejtőernyősöket, akik az elmúlt napokban ugrottak le az ország területére fölött.

Zsirosszódát ivott egy másfél-éves gyermek. Nagyvárad. Saját tud. Szilágyi Mihályné mosónő Sternberg Ignácnél mosás közben a zsirosszódát a teknő mellé tette. Egy óvatlan pillanatban a mosónő másfél éves gyermeke a zsirosszóda egy részét megitta. Szerencsére a kisgyermek tettét idejében észrevették és gondos ápolás után sikerült életét megmenteni. Mindkét aszony ellen gondatlanság miatt eljárás indult és emiatt állottak hétfőn a törvényszék büntetőtanácsa előtt. A törvényszék ítéletet hirdetett, amely szerint Sternberg Ignácnét és Szilágyi Mihálynét 14-14 napi fogházbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban három évi időtartamra felfüggesztette.

Műsoros estély a Munkásotthonban

A Nemzeti Munkaközpont kebelében működő *Faipari munkások csoportja* 1941 október 4-én, szombat este fél 8 órai kezdettel a *Szent János-utcai Munkásotthon* nagytermében táncal egybekötött műsoros estélyt rendez, melyre tisztelettel meghívja kedves vendégeit.

Ennek az estélynek a tiszta jövedelmét az eiaggo! és beteg tanúkasok javára fordítják.

Szeretettel elvá: minden magyar testvert a *Faipari Munkások Csoportja*.
 Becsülettel:

Fások Rendező Bizottsága.

Nagyvárad

thj. város új utcaelnevezéseivel
 megjelent térkép ára:
 fekete nyomással 1.60 P
 színes nyomással 2.—

RÁDIÓ

PÉNTEK, OKTÓBER 3.

- 6.40 Ébregző. Torna.
7.00 Hírek, közlemények, éntrend és Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Tulnépés-e Kína? Szemelvények Schmitthenner könyvéből. Fordította és bevezeti Matolay Tibor dr. — Felolvasás.
10.45 Egy orvos levele asszonyleányához. Somogyi Béla dr. egészségügyi tanácsos előadása. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Fohász. Himnusz.
12.10 Melles Béla zenekar.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Iniczky László szalonzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Ritter Irén énekel.
15.40 Mit főzzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
15.55 Erdélyi János hegedül.
16.15 Tisza Lajos Szegeden. Vásárhelyi Julia előadása.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 A Fülöp-szigetéről. Fakács Jenő előadása hanglemezekkel.
17.40 Magyar nécták hanglemezeiről.
18.00 Vitéz Bartha Károly m. kir. honvédelmi miniszter rádiószózatja a Vöröskereszt gyűjtőnapokról.
18.15 Szalonótós.
18.45 Kültügyi negyedóra.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Sportközlemények.
19.25 Az Operaház előadásának ismertetése.
19.30 Az Operaház szeptember 28-iki előadásának közvetítése hangfelvételtől. Bohémélet.
21.40 Hírek.
22.10 Mindenből egy keveset. Sthymmel Miklós tánczenekara, a Rajkók zenekara.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Kamarazene hanglemezeiről.
24.00 Hírek.

SZOMBAT, OKTÓBER 4.

- 5.40 Ébregző. Torna.
7.00 Hírek, közlemények, éntrend és Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Híres párbajok. Sándor Géza előadása.
10.45 Mit nézzünk meg? A középkori városok magyar bársonyszövései a Nemzeti múzeumban. Ismerteti dr. Páztory Balázné Alcsuthy Katalin. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Fohász. Himnusz.
12.10 Beszkárt-zenekar.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Hanglemezek.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Vidák József cigányzenekara.
16.10 Ifjúsági rádió.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 A rokon finn nép dalaiából. — Hanglemezek.
17.40 Csikót nevelünk. Szalay László elbeszélése. Felolvasás.
18.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
18.40 Hatalmas ősz. Somloy Artur versket mond.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Hegyi Szent Bernát kultusza Magyarországon. — Kammermayer Öskár dr. előadása.
19.30 Richard Strauss: F-dur szonáta.
20.00 I. évszázad eredmények.
20.10 Kívánságverseny.
21.40 Hírek.
22.10 Hanglemezek.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Sovinszky László szalonzenekara játszik, Giuseppe Moretti énekel és Rácz József cigányzenekara muzsikál.
24.00 Hírek.

15 napi fogház valótlan hirterjesztésért

Nagyvárad. Saját tud. Ferenczi De meter érendre földműves a múlt év szeptember 24-én kissé ittasan beállított Melchiori (Menyhért) Sándorné Morvai Juliánna üzletébe és tepertőt kért. Amikor az asszony kiakarta szolgálni, megjegyezte, hogy ne csaljon, mire azt a választ kapta, hogy most nem élünk olyan országban, ahol ez napirenden van. Ferenczi tovább folytatta az elmélkedést és kijelentette, hogy most dalolnak ugyan a magyarok, de

három hét múlva meflojják ezt siratni, mert itten más nemzet fog „dirigálni” s a helyzet megváltozik.

A kereskedő neje erre feljelentette

a különös jóslásokba bocsátkozó embert, akit a csendőrség kihallgatott, majd a jegyzőkönyvet a nagyvárad ügyészségre küldötte, amely vádat emelt ellene. Ugyét hétfőn délelőtt tárgyalta a törvényszék büntetőtanácsa, hol a vádlott tagadta a tett kijelentéseket, de vallomása nagyon bizonytalan volt. A vádat megerősítették Kondor Kálmán és ifj. Simai Károly tanúk, akik eskü alatt bizonyították, hogy a kijelentéseket végighallgatták.

A bíróság végül ítéletet hirdetett és a vádlottat, tekintve véve ittás állapotát, jogerősen 15 napi fogházra, valamint a felmerült költségek megtérítésére ítélte.

SZINHÁZ

Az első népművelődési előadás a színházban

A nagyvárad Szigligeti Színházban hétfőn este tartották meg az első népművelődési előadást. Aránylag elég sokan gyűltek össze, de még sem annyian, mint a rendkívül alacsony helyárak mellett várni lehetett volna. Oka ennek bizonyára az volt, hogy a *Tokaji asszú* már tavaly lejátszották, sőt a moziban is lepergett. A közönség azonban nem bánta meg hogy elment a színházba: fillérékért kitűnő előadásban részesült és ezt meg is hálálták: szinte minden számot meg kellett ismételní s minden

szereplő nyíltzini tapsot kapott. Erdékes látvány volt egyébként a nézőtér is. Ismert papok, orvosok, magán- és köztisztviselők mellett fej-
nyeltek a komolyabb jelenetek felett s a taps minden percben felzúgott. A kísérlet: a hetenkénti olcsó helyáras népművelő és szórakoztató előadással, úgy látszik bevált. Csak kevésbé lejátszott darabokat kell színre hozni ezeken az estéken és a teljes siker: a zsúfolt ház sem marad el.

Bemutatja a színház Herceg Ferenc Hid-ját

A nagyvárad Szigligeti színház prózai együttese több, nagyérdekességű reprizre, illetve bemutatásra készül. — Még a héten felújítják a Hajnalodik c. irredenta drámát, amelyben Moori Lucy játsza az egyik erős drámai szerepet. Lázasan készül a prózai együttes Herceg Ferenc híres darabjára, a Hidra, azonkívül előrehaladott próbák folynak a Színház című darabból is.

Színházi iroda közleményei:

— **Ma, kedden este az idej színiévd legmulatságosabb zenés vígjáték ujdonsága az Ilyenek a férfiak kerül színre.** Jurik Julesi, Moory Lucy, Bartók Julia, Delly Ferenc, Kozma Andor és Ross Józseffel a főszerepekben.

— **Szerdán este Lehar Ferenc legszébb muzsikáju nagyoperettje, a Vigözvegy van a színház műsorán, Rad-**

nóthy Évával és Delly Ferencsel a főszerepekben. Tekintettel a nagy érdeklődésre, jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

— **Csütörtökön délután 4 órai kezdettel, egységes helyárakkal a Hajduk hadnagya című nagyoperett kerül színre a bemutató előadás elsőrendű szereposztásában.** Minden földszinti hely 120 fillér, erkély ülő 60 fillér, álló 30 fillér. Jegyek elővételben már kaphatók.

— **Csütörtökön este Barabás Pál legnagyobb sikerű vígjáték ujdonsága a 2000 pengős férfi kerül színre, az idényben utoljára, olcsó helyárakkal.** Moory Lucy, Bartók Julia, Inász Klára, Sárnágy Miklós és Ross Józseffel a főszerepekben.

— **Pénteken este premier bérletben mutatja be a színház a budapesti nyári idény legnagyobb sikerét, a Becskereki menyecskét.** A színház igazgatósága pazar kiállításban, teljesen új, eredeti díszletekkel, elsőrendű szereposztásban hozza színre Erdélyi Mihálynak ezt a legújabb sláger operettjét.

HETI MŰSOR.

Kedden este: **Ilyenek a férfiak.** Szerdán este: **Vigözvegy.** Csütörtökön délután 4 órakor. **Hajduk hadnagya.**

Csütörtökön este: **2000 pengős férfi.** Pénteken este premier bérletben. **Becskereki menyecske.**

RIKKANCOK

16 éven felüliek,
magas fixfizetéssel
és jutalékkal
azonnal felvétetnek.

Jelentkezések e lap kiadóhivatalában.

Zászlók

lobogók, miseruha és zászlóselymek, paszomántók, rojtok stb. legolcsóbb beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

legelőnyösebb beszerzési forrása
Budapest, IV. Váci-utca 41 sz.
Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.
78 éves cég.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Ültözködni olcsón csak Molnár használt ruha üzletéből lehet Bémer-tér 1. (udvarban). Magas árat fizetek használt ruhákért. 183

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas áron veszek. órák, ákszart javítok. Gyenge István ékszerész. Rakóczi ut 19.

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay Órás és ékszerész, Nagyvárad, Rakóczi-ut 6.

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rakóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

300—400 literes jokarban levő pálinkafőző üstöt felszereléssel megvételre keres K. Nagy Károly, Bihardioszegen.

Hűlőféle

Tisztviselőnk, nyugdíjasnok kabátját, ruháit részletre varja Mágoriné, Katolikus Kör épület. 460

Gyorsírást, gépirást legelőnyösebben Szabo Ferenc irászaknitanitónál tanulhat. Beöthy Ödön-utca 25. **Vigyázzál Nem 11**

Állást keces

Fiatal házaspár házmesteri állást vállal, a férfi cipész és kőműves, Markovics Bertalan, Szent János-u. 39. 466

Állást keres szakképzett főzőnő vendéglői vagy bármilyen nagy konyhába, esetleg vidékre is elmenne. Cim: Barthanénál, Pál-u. 3.

Állást nyec

Gyakorlott gyors- és gépirónő felvétetik. Ajánlatok a kiadóba kéretnek „Öskeresztény” jeligére. 455

27 éves sokoldalú keresztény, nős szakács, volt nagyvendéglős portásnak, egyesületbe vagy hasonló állásba ajánlkozik. Övadákkal, esetleg jobb konyha bérletét átvenné. Cím: „Sürgős” jeligére Rudolf Mosse hirdetőirodába, Bazár-épület.

Rikkancokat fix fizetéssel felvesszünk. Jejentkezni a Néplap expedíciós osztályan

Elveszett

Elveszett egy bevásárlási könyv özv. Budaházy Kálmánné nevére. Kérem szolgáltatassa be Szacsavay-u. 10. sz. alá. 467

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád **Dr. Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körítorgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.